

Název objektu Vila Franze Strosse		
Adresa	Husova č.p. 186, č.o. 64 Liberec V – Kristiánov	
K.ú./parcela č.	Liberec / p.č. 2701 zahrada p.p.č. 2700/1	
Architekt	Thilo Schoder	
Stavitel	Adolf Bürger	
Projekt	1923	
Realizace	1923 - 1925	
Vlastník	Ministerstvo zdravotnictví	
Typ objektu	Obytný dům	
Typ památkové ochrany	ÚSKP č.r. 43954/5-5238	
Popis: Vila libereckého průmyslníka a obchodníka Franze Strosse je realizována ve svažitém terénu o výměře 40000 m ² nad libereckou přehradou se vstupním průčelím orientovaným do Husovy ulice. Čtyřpodlažní dům o délce 46, 29 m a šířce 20, 60 m má podélnou dispozici, jehož základní těleso tvoří obdélník se zaoblenými nárožními. Z něj vybíhají dvě křídla s navzájem odlišnými půdorysy a hmotovým uspořádáním. Levé křídlo připomínající příd' lodi je nepravidelně zešíkmené s terasou. Na stavbu bylo použito cihlové zdivo kryté omítkou z vápnité malty s příměsí porfyru. Původní barva fasády byla sytě cihlová. Podezdívka budovy byla zhotovena z granitu, který byl použit i na dlouhé zábradlí nad skleníkem v zadní části vily orientované do zahrady. Překlady dveří, oken, přetažené římsy a balkony jsou zhotoveny z betonu. Střecha je částečně mansardová, původně z měděných plátů. Průčelí vily je spojitým komplexem cesty, schodiště a kašny. K vile byla původně připojena dlouhá pergola (dnes pouze čtyři cihlové pilíře) navazující na široký vstup do zahrady z pravého traktu. Tři obytná patra jsou dělena třemi výrazně přetaženými římsami a balkony na každé straně. Základna stavby je nejširší, od ní se odvozují dvě na sebe vrstvená patra, jejichž půdorysy se zužují. Původní interiér byl pojednán v eklektickém duchu dobových architektonických tendencí. Byl to do detailu řešený celek, který se fragmentárně dochoval i v zabudovaném nábytku. Spojovacím prvkem celé budovy byla patrová hala s centrálním osvětlením dělícím budovu na všech úrovních do jednotlivých místností. Od ní se rozvíjel symetrický program místností na základě tzv. „buněčného půdorysu“ přes trojitě schodiště v hale. Všechny místnosti byly vzájemně propojeny několika vstupy. Největší obytné místnosti jsou hudební salón, jídelna, kužárna a pánský pokoj. Všechny pokoje kromě přízemí, kde byl byt správce a technické zázemí, jsou plasticky profilovány ve zdech a stropěch v nauticky zaoblených profilech. Rohové dveře větších místností jsou konkávně či konvexně propojené s prostorem. Dochovaná madla na zatahovacích dveřích mezi jídelnou, kužárnou a hudebním salómem jsou ve stylu art deco. Kužárna, původně zimní zahrada, má dochované žluté majolikové obložení s florálním motivem a výraznými svítidly kombinovanými se zrcadlem. V prvním patře byly obytné prostory členů rodiny, v podkroví byly pokoje služebnictva. Po roce 1945 byly k objektu dostaveny garáže, které narušily symetrii celého uličního průčelí vily.		

Památkové zhodnocení:

Objekt sloužil jako privátní vila od roku 1925 do roku 1937, poté přešel do vlastnictví německé policie. Od roku 1945 do roku 1950 sloužil jako zdravotní ústav, od roku 1950 funguje jako Krajská hygienická stanice. Výrazné změny v interiéru provázejí objekt již od převzetí německou policií, velké zásahy do dispozice pokojů, jejich přiček byly uskutečňovány od roku 1950 do roku 1989. V roce 1987 byla Strossova vila zapsána jako památkový objekt. V roce 2000 prošel objekt rozsáhlou rekonstrukcí se snahou zachovat v dobrém stavu fragmenty interiéru a některé prostorové celky alespoň zčásti vrátit k původnímu stavu. Zároveň se přihlédlo ke stávající administrativní funkci a do objektu byly proraženy světlíky, zabudován výtah a nově přepaženy kancelářské prostory na místě původního skleníku. Vila je ojedinělým příkladem expresionistické architektury v Čechách a dokládá ve svém syntetickém pojetí dobové architektonické tendence.

Prameny a literatura:

Archiv města Liberec, VI.. díl (GD), inv. č. 901, sign. Franz Stross, karton č. 552, koupě pozemku

Archiv města Liberec, Sběrka map a plánů , sign. 0/40, 0/7

Krajská hygienická stanice Liberec, Rekonstrukce objektu, dokumentace k realizaci stavby, č. 8-97-17, I. – IV. etapa

Kurt Gröbe, Thilo Schoder – architekt, Berlin, 1926

Heinrich De Frieze, Thilo Schoder, Leipzig, 1999

Ulrike Rüdiger, Thilo Schoder, Leben und Werk in Deutschland 1919 – 1939, Glaux, 1997

Ulrike Rüdiger, Thilo Schoder, Architektur und Design, Glaux, 1997

Innen Dekoration, č. 33, 1927

Svatopluk Technik, Liberecké domy hovoří III, Liberec 1995

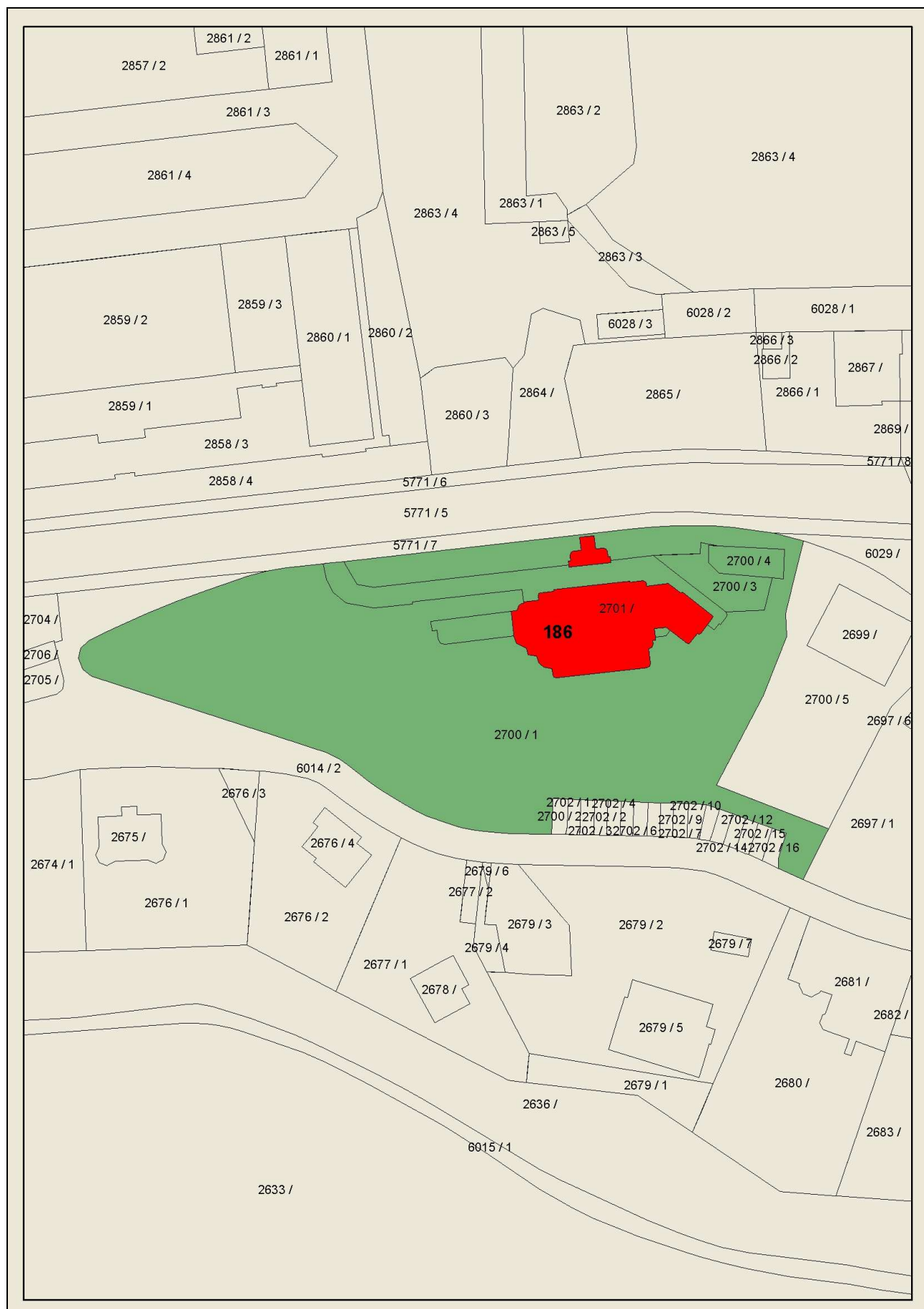
Roman Karpáš a kol., Kniha o Liberci, Liberec 2004

Fotoarchiv autora 071118ll

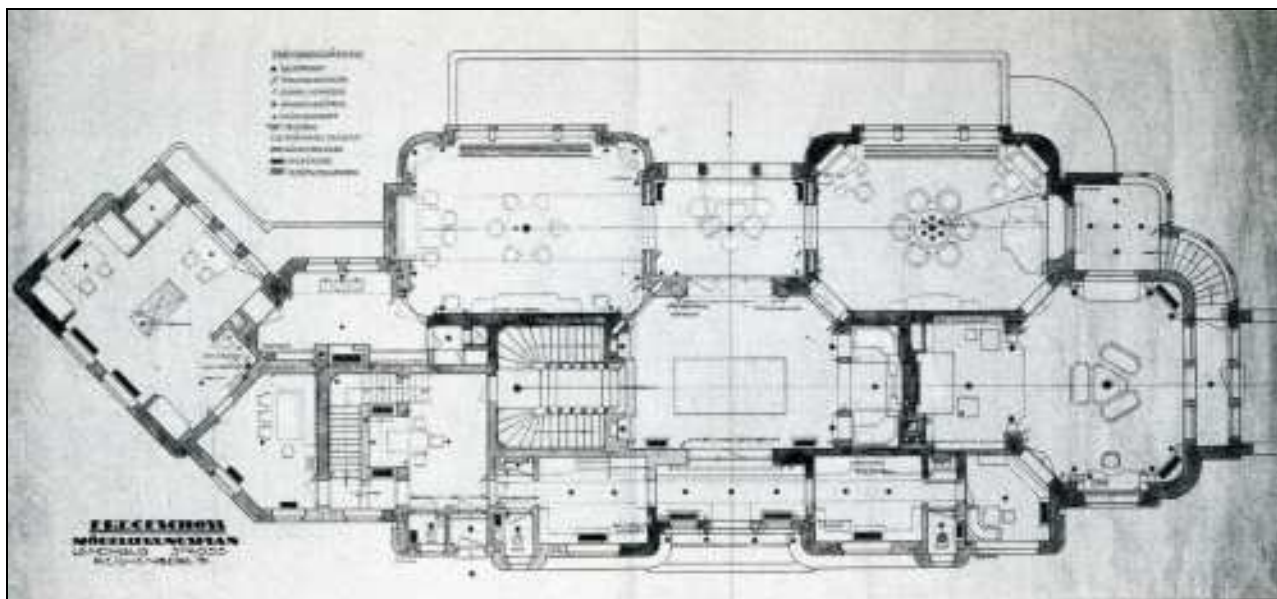
Zpracovatel Bc. Luděk Lukuvka

Datum 18.11. 2007

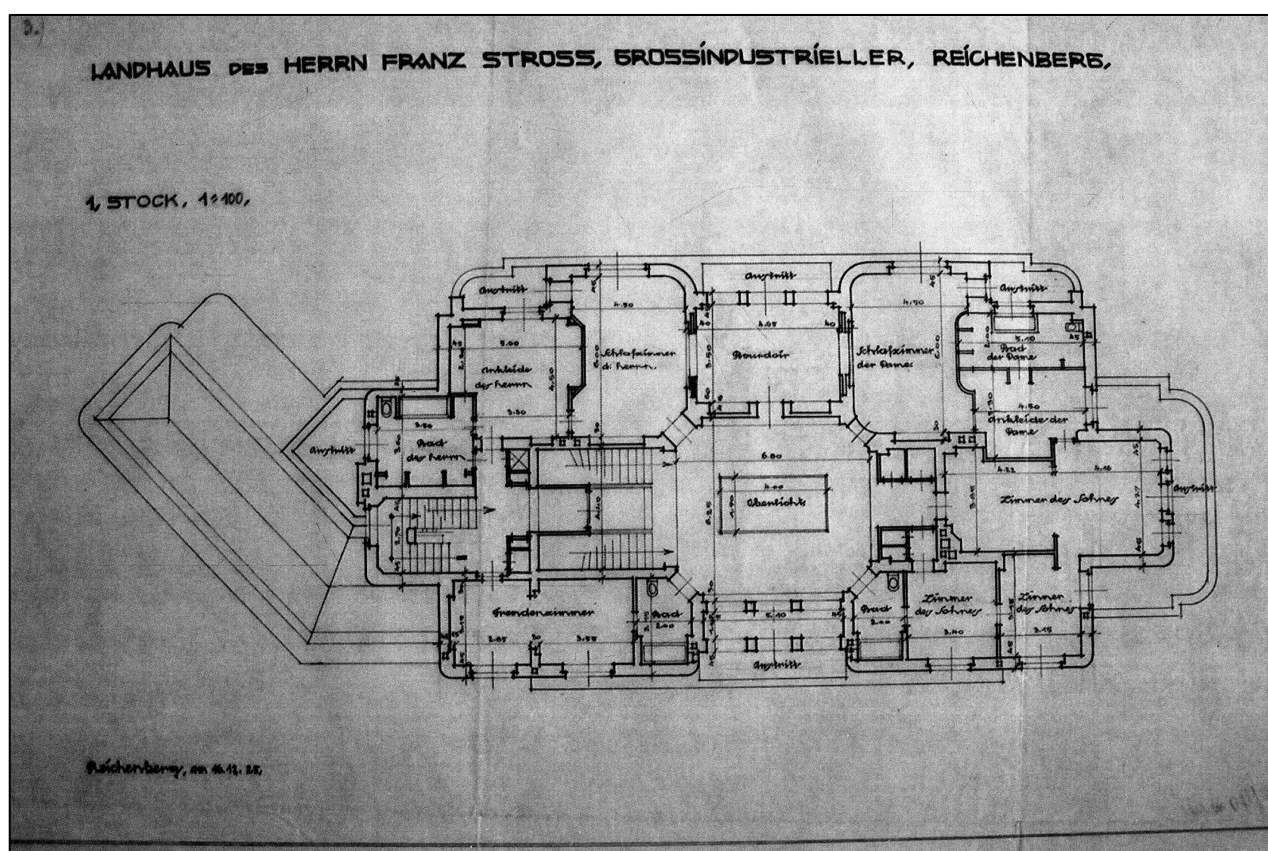
Rodinný dům Franze Strosse – situační zákres

Rodinný dům Franze Strosse - plánová dokumentace

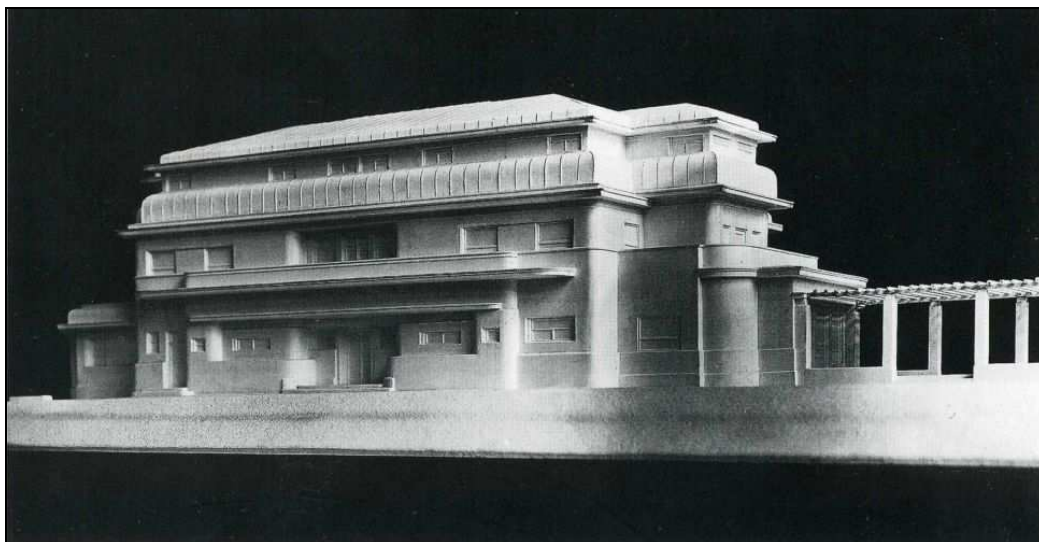

projekt domu č.p. 186, 1923, architekt Thilo Schoder, půdorys přízemí, Státní okresní archiv Liberec

projekt domu č. p. 186, 16.12. 1925, architekt Thilo Schoder, půdorys 1. patra, Státní okresní archiv Liberec

Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

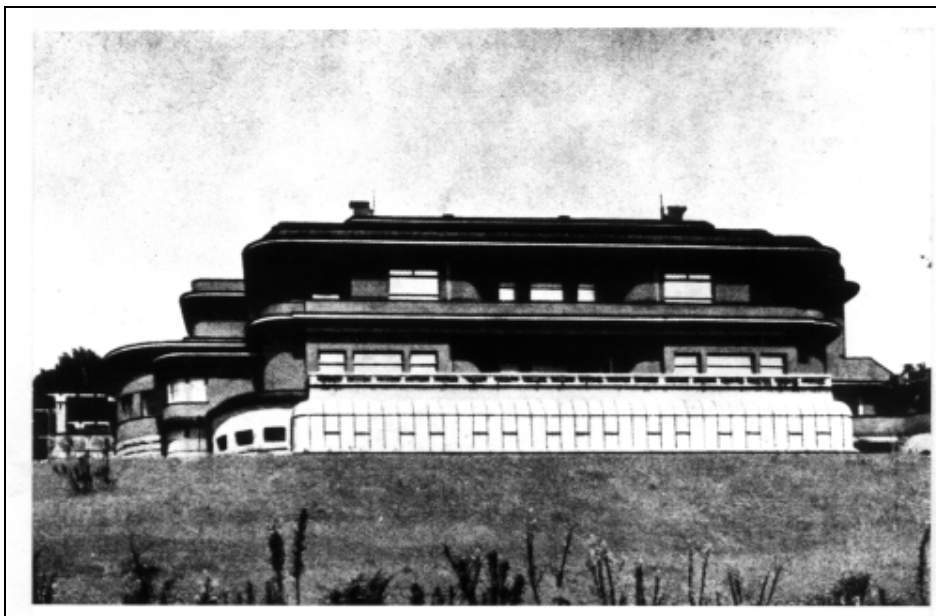

Sádrový model domu č.p. 186, nedatováno, architekt Thilo Schoder, pohled z ulice, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Sádrový model domu č.p. 186, nedatováno, architekt Thilo Schoder, pohled ze zahrady, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Pohled na vilu ze zahrady, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Pohled na uliční průčelí ze severozápadu, nedatováno, pozůstalost Tilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Vstup do zahrady s pergolou, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Návrh pergoly, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Příjezdová cesta, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Vstup do vily, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

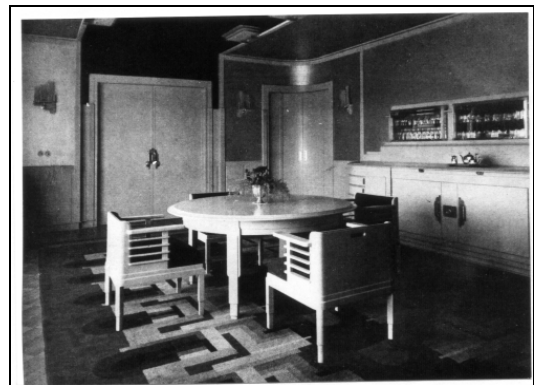
Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Zimní zahrada – kuřárna, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

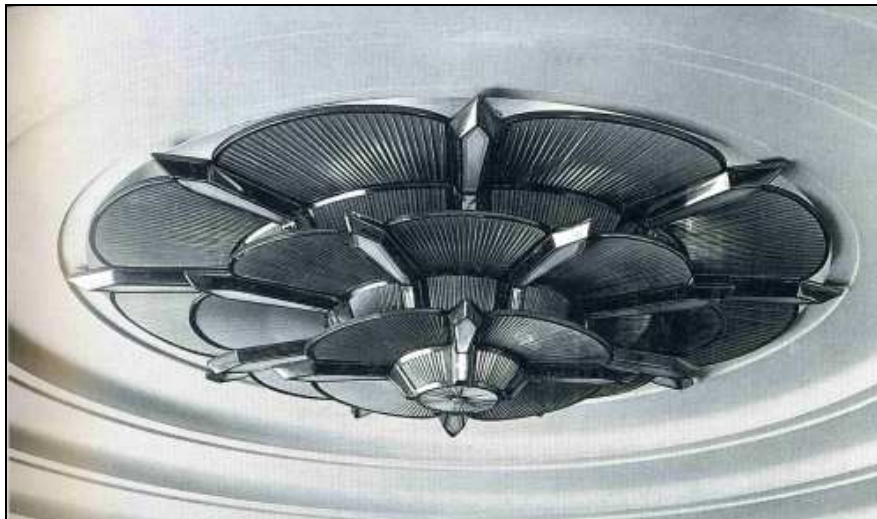

Jídelna – pohled od zimní zahrady, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

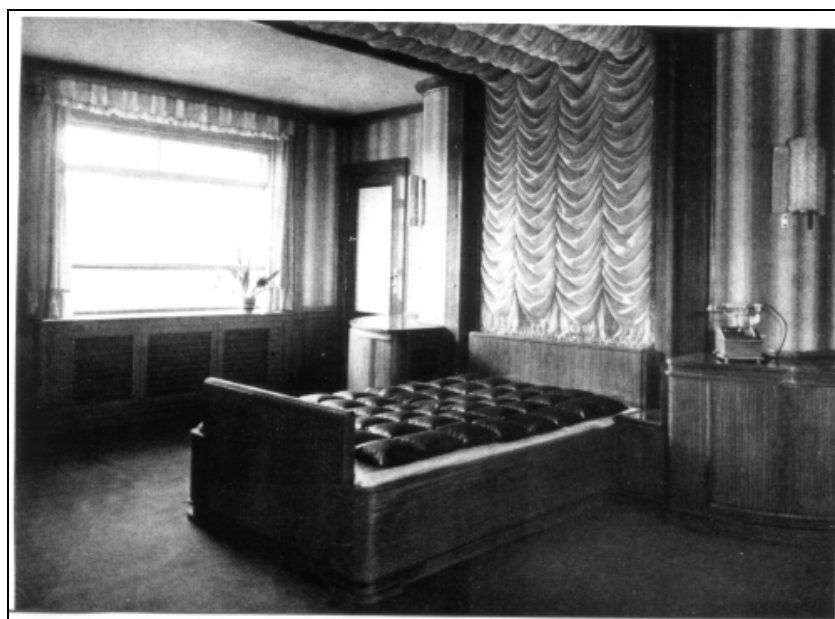

Jídelna, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Nástropní svítidlo v hudebním salónu, nedatováno,
pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand Norsko

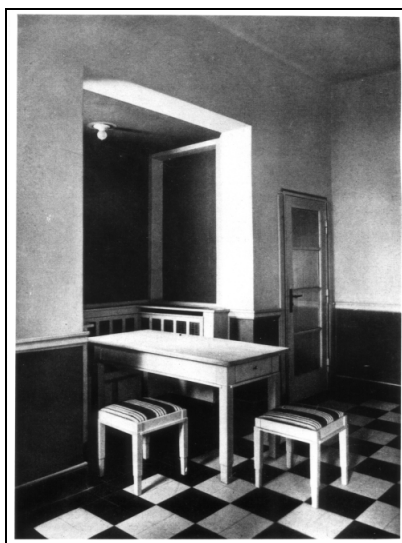

Dámská ložnice, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand,
Norsko

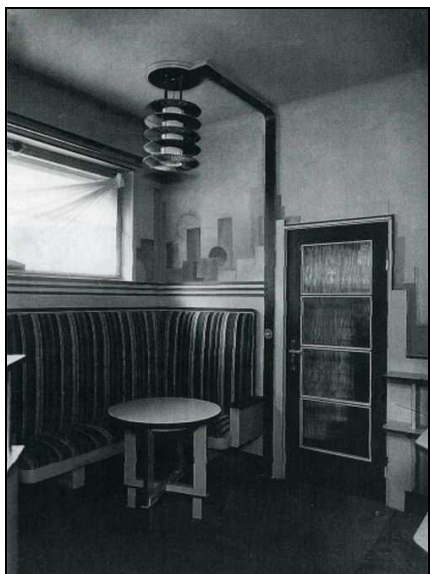
Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

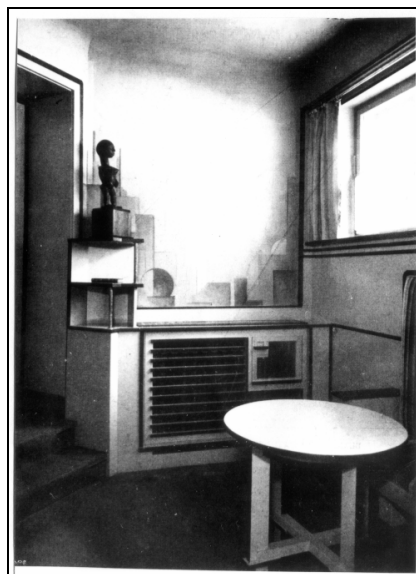
Dámská toaletka, nedatováno,
pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand,

Posezení v hale 1. patra, nedatováno
pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand

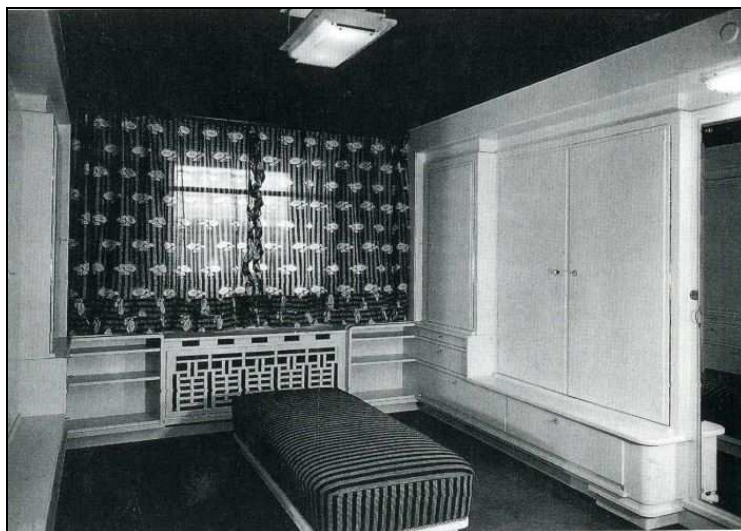

Předsíň k pánskému pokoji, nedatováno,
pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

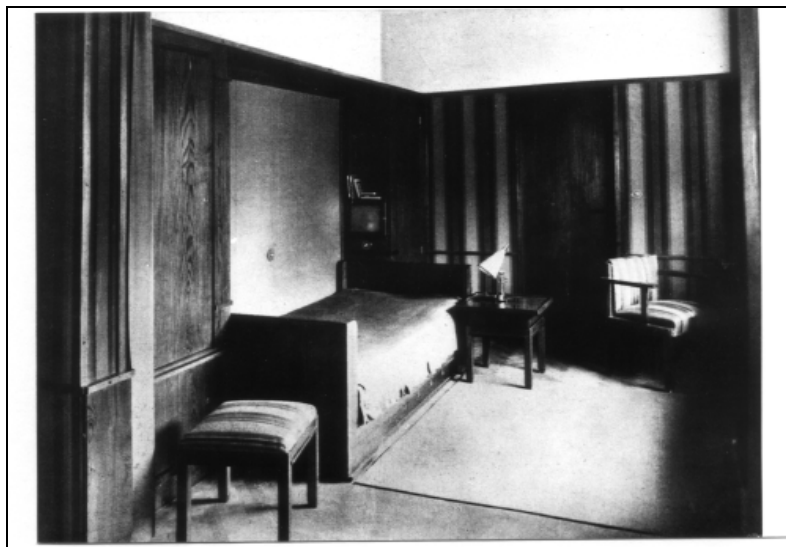

Nástěnné malby z okruhu Bauhausu
a africká soška v předsíni, nedatováno
pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand
Norsko

Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Pánský pokoj, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand
Norsko

Dětský pokoj, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand
Norsko

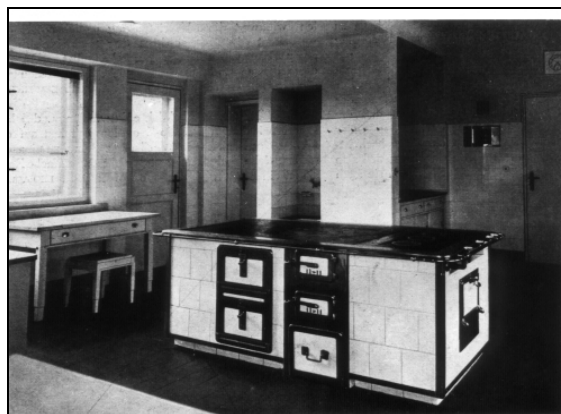
Rodinný dům Franze Strosse - historická dokumentace

Pokoj syna, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera, Kristiansand
Norsko

Schodiště v hale, nedatováno, pozůstalost
Thilo Schodera, Kristiansand, Norsko

Kuchyň, nedatováno, pozůstalost Thilo Schodera,
Kristiansand, Norsko

Rodinný dům Franze Strosse – fotodokumentace stávajícího stavu

pohled od severovýchodu,

pohled od severozápadu

Rodinný dům Franze Strosse – fotodokumentace stávajícího stavu

pohled od jihu

pohled od východu

Rodinný dům Franze Strosse – fotodokumentace stávajícího stavu

pohled od západu

pohled na průčelí domu se vchodem

Rodinný dům Franze Strosse – fotodokumentace stávajícího stavu

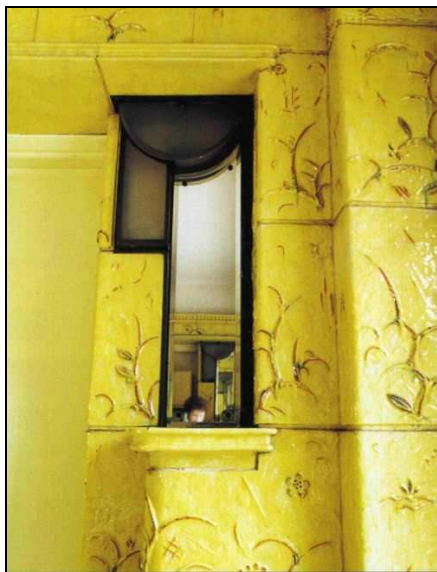

dvouramenné schodiště s kašnou

pánský pokoj

Rodinný dům Franze Strosse – fotodokumentace stávajícího stavu

detail majolikového obložení kuřáckého salonu a osvětlení ve stylu art déco

detail madel zatahovacích dveří do hudebního salonu

dvojité dveře mezi pánskou ložnicí a halou

Rodinný dům Franze Strosse – fotodokumentace

hudební salon

vstupní předsíň

detail schodiště do patra